

Vremeplov kroz sefardski svet

1896 c. SEPHARDIC FAMILY, BOSNIA

Autor teksta i izbor slika: Aron Albahari

Preminuo Vrhovni sefardski rabin Šalom Mesas

13. aprila 2007. god. (11. Nisana), preminuo je Vrhovni sefardski rabin Jerusalema i celoga Izraela, rav Raši Šalom Mesas. Bio je i Vrhovni sudija Glavnog rabinskog suda u Jerusalemu.

Rođen je 1913. u Maroku od oca rabina Mimoun Mesasa i majke Rahel Sudri, čije su porodice vodile poreklo iz Španije i Portugala. Pohađao je poznatu „*Alliance Israelite Universelle*“ školu. Još kao veoma mlad pokazao se kao darovit i perspektivan učenik *Tore* i bio je najbolji student marokanskog Vrhovnog rabina Jehošua Berdugoa. U 36-oj godini svoga života imenovan je za Vrhovnog rabina Kazablanke, a kasnije i celoga Maroka, što je samo potvrdilo njegovu porodičnu rabinsku tradiciju, obzirom da mu je i otac bio rabin, rođak Jozef Mesas bio Vrhovni rabin Haife, a sin mu David Mesas sadašnji Vrhovni rabin Pariza.

Godine 1978. tadašnji Vrhovni rabin Izraela, Ovadia Jozef, pozvao ga je u Jerusalem kao vrsnog sefardskog rabinskog stručnjaka. Kada je polazio iz Maroka, do aerodroma ga je pratio marokanski kralj Hasan lično. Na rastanku je zatražio od rabina Mesasa da mu dâ blagoslov, što je ovaj i učinio. To je ujedno bio i njegov poslednji oficijelni akt u Maroku.

U svojoj dugogodišnjoj rabinskoj službi bio je jako posvećen pitanjima i tumačenjima propisa *Halahe*, kao i pronalaženju odgovora i načina da kroz principijelnu primenu prava iz *Halahe* dâ odgovore na brojna pitanja iz svakodnevnog života. Bio je veoma posvećen i očuvanju sefardske kulture, običaja i tradicije. Posebno se zalagao za očuvanje običaja marokanskih sefarda u Izraelu, čak i pored intelektualnih neslaganja sa svojim kolegom rabinom Ovadijem Jozefom, ne jednom čvrsto braneći i zalažući se da sefardski Jevreji iz Maroka moraju da očuvaju svoju osobenost i običaje unutar različitih grupa sefarda bliskoistočnog orijenta i Izraela.

Kao autor mnogih knjiga, napisao je 1930. godine i svoj prvi značajni naučni rad „*Mizrah Šemeš*“, a njegov posljednji rad „*Ve'ham Ha Šemeš*“ iz Pete knjige *Tore*, objavljen je pred samu njegovu smrt. Kao Vrhovni sefardski rabin Jerusalema i celoga Izraela službovao je 25 godina.

Čuvši za njegovu smrt, njegov student rabin Elijahu Aberžil je rekao: „*Ovo je ogroman i nenadoknativ gubitak za sefardsku zajednicu*“.

Rabi Raši Šalom Mesas je sahranjen na jerusalemskom groblju „Har Menuhot“. Njegovoj sahrani je prisustvovalo više hiljada ljudi koji su u dugim kolonama iskazali svoje duboko poštovanje preminulom lideru.

Kralj Muhamed VI odao počast predsjedniku jevrejske zajednice Maroka

29. jula 2006., u Maršan palati u Tangeru, na svečanosti povodom stupanja na presto, Njegovo veličanstvo kralj Muhamed VI, uručio je predsjedniku jevrejske zajednice Maroka, Serge Berdugou, medalju „*Visokog reda za nacionalne zasluge*“. Uručujući ovo odlikovanje kralj Muhamed VI je naglasio da to čini sledeći principe tolerancije i poštovanja za koje se uvek zalagao, a vođen željom za dobrobit odnosa između Jevreja i muslimana u Maroku.

Svetovni i politički lider Jevrejske zajednice Maroka, Serge Berdugo, koji je na toj funkciji još od 1987. godine, nosilac je više odlikovanja, među kojima su i medalja „*Visokog reda kraljevske kuće*“ od 1995. godine, „*Međunarodnog ordena marokanskih Jevreja*“, ordena „*Konkordie princa od Astorije*“ (Španija) iz 1992. godine, i „*Legije Časti*“ 2002. godine.

Kralj Muhamed VI uručuje medalju Serđu Berdugou

Serge Berdugo je obavljao i funkciju Ministra turizma Maroka od 1993. do 1995. godine. Posvećeni je zagovornik međuveruskog dijaloga na Bliskom istoku, posebno među Jevrejima i muslimanima, kao i političkog približavanja Izraelaca i Palestinaca u pronalaženju rešenja za bliskoistočni konflikt.

Marokanski kraljevi su se uglavnom zaštitnički odnosili prema jevrejskoj zajednici u toj zemlji, i tamošnji Jevreji se još uvek sa poštovanjem i cenjenjem sjećaju postupanja i uloge koju je imao kralj Muhamed V za vrijeme II svetskog rata i Holokausta kada, iako formalni „saveznik“ Nemačke, pokušava štiti marokanske Jevreje, a i Jevreje izbeglice iz Evrope, koji su preko luka Tanger i Kazablanka pokušavali naći spas u prekooceanskim destinacijama. I kralj Hasan II, sin Muhameda V, je bio i sada je istinski pionir u zalaganju za dijalog i pronalaženje puteva mira na Bliskom istoku između Arapa i Izraela.

350-ta godišnjica povratka Jevreja u Englesku

**Sefardski Rabi Menaše Ben
Izrael, u Londonu, 1290.god.**

2006. godine je u jevrejskoj zajednici Engleske obeležena 350 godišnjica od ponovnog povratka Jevreja u Englesku, iz koje su proterani 1290. godine, ediktom kralja Edvarda I.

Te, 1656. godine Lord regent Oliver Kromvel, dozvoleo je rabinu Menaše Ben Izraelu, da se sa malom grupom španskih i portugalskih jevrejskih porodica, naseli u Londonu, dajući mu obećanje i garancije da će im biti dozvoljeno, ne samo naseljavanje i stanovanje, već i praktikovanje verskih jevrejskih obreda. Iako to nije bila neka velika zakonska „privilegija“, ipak je pružila mogućnost ponovnog uspostavljanja jevrejskog prisustva u Engleskoj. To se počelo ogledati u polakom ali stalnom rastu zajednice i njenom postepenom jačanju u svakodnevnom sadržaju njenoga života i prisustva, kroz obnovu prava na gradnju sinagoga, grobalja, škola, itd., kao i mogućnosti ekonomskog jačanja, dobivanjem prava za bavljenjem određenim poslovima i zanatima. Sve to je ojačalo zajednicu i njeno prisustvo u Engleskoj, koje je prvi put započelo daleke 1066. godine u vreme vladavine kralja Vilijema Osvajača, kada su Jevreji posebnim kraljevim aktom imali regulisan status u Engleskoj.

**Unutrašnjost sinagoga *Bevi Mark* u
Londonu 1812.g.**

Sinagoga u ulici *Duke*, London 18.vek

* * *